

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 22 Iulie st. v.

Clujenii maghiari, nu mai încap în doială, au s'o ducă departe. Așa se vede din toate lucrările lor, că acesta este crezul lor de aspirațiuni. Mărturisim că nu scim, cu aspirațiunile cărei cetăți din timpurile vechi și mai dincoace se asemănăm aspirațiunile compatrioților maghiari din Cluj.

Este adevărat, că după mărturisirile lor proprii ei ar ave pofită să asemenea aspirațiunile lor cu aspirațiunile ce le avuseră Romanii antici, când au întemeiat Roma, și cu ale Englezilor, când au pus în gând să devină un popor maritim.

Sînt nobile, sînt sublime aspirațiunile, dar' — aspiranții nostri moderni din Cluj 'și-au ales rău locul.

De timp și de mijloace nici că mai vorbim.

Cuceritorii antici, Romanii, se aflau între fragmente de un popor înrudit și, ceea-ce a fost de importanță pe timpurile acele, aproape de mări mai din toate părțile, care comunicau cu o lume sau cu două lumi trăite. Cuceritorii moderni, Englezii, deși 'și-au început cariera ca stăpâni impuși ai autohtonilor, situați pe un teritor de unde se pot mișca pe mări cu înlesnire, au avut norocul, că au putut desvolta o viață maritimă, încât în timp relativ scurt, a fost posibil să străbată în toate continentele vechi și nou.

Cu Clujul, în privința locului, mai ales pentru scopuri și aspirațiuni înalte, cum sînt ale Clujenilor maghiari, stau lucrurile cam rău. Someșul nu e navigabil. Cel puțin năi de război sau mercantile nu vor pute pluta nici spre Gilău, nici către Apahida. Și apoi e departe de toate mările din lumea pămîntului. Ba e peste mână chiar și de „mare clausum” dela Miheș, Zau și Tohat.

Se poate că într-aceasta se află explicațiunea, că compatrioții maghiari, prelungă toată stăruința lor, în nouă sute de ani și mai bine, cu toate, că după Hunfalvy, Réthy etc. Românii au venit noaptea pe furiș, acum vre-o două, trei sute de ani,

n'au putut străbate cu cultura lor maghiară nici peste strada cea lungă a Mănașturului, cu atât mai puțin până în Someșfălcu.

Însă ce n'a fost, poate să fie. Preste nouă sute de ani, dacă vom mai trăi, și dacă „kultur-egylet”-ul va spori tot ca până acum, poate să fie chiar și Apahida de-o parte și Luna-săsească de altă parte pe deplin maghiarisate și dacă dealul Feleacului n'ar fi așa de mare, cultura maghiară s'ar pute întinde până la Banabic.

Să nu creadă nimenea, că doară nouă ne face plăcere modul acesta de discuțiune. El ni se impune și ni-l impun șiarele compatrioților maghiari, în special oficiul din Cluj, „Kolozsvár”.

Nu mai departe decât în numărul de Duminecă am luat o notiță scurtă după oficiul din Cluj. Obiectul notiței a fost un script, care s'a prezentat magistratului cetății Clujului din partea oficiului parochial gr.-or. din Cluj în limba română.

Cu acea ocaziune am dis:

„Nu scim, dacă lucrul s'a petrecut ori nu întru toate așa, cum ni-l prezentează guvernamentalul din Cluj. Așteptăm detalii.”

Detailurile noi nu le-am primit. Oameni serioși cum sînt preste tot Românii, cei dela Cluj vor fi cugetat, că tot lucrul nu merită să facă sgomot cu dînsul în diaristică.

Cu totul de altă părere se vede a fi oficiul „Kolozsvár”. Acesta află cu eale a reveni asupra obiectului, a face dintr-o treabă de așa puțină însemnătate un lucru mare și a apela la articolul 44 de lege din 1868, care este vîtmă din partea oficiului gr.-or. protopopesc din Cluj. Oficiul adauge, că același păcat îl comite și oficiul protopopesc gr.-cat. tot din Cluj, adevă că scriu note în limba română la magistratul din Cluj.

Se înțelege, că în meritul obiectului, sulevat în două rînduri de oficiul din Cluj, nici astăzi nu aflăm cu cale a intra. Nu-i cunoaștem nici acum detailurile.

Ear' dacă le-am cunoașce și în adevăr articolul 44 de lege din 1868 ar fi fost „vîtmă” din partea oficiilor protopopesci,

merită oare treaba alarma, sgomotul, cu care se sbuciumă oficiul clujan?

Pentru noi oare, în cas că așa este cum ăce „Kolozsvár”, surprinderea mai poate fi așa de mare?

De câte ori n'au trecut ministrii unguresci preste acel biet de articol și care corpuri legislative i-au tras la răspundere?

În loc de a fi fost ministrii trași la răspundere au fost aprobați și aplaudați. Dl ministru-president și ministru de finance, Col. Tisza, n'are lipsă decât să spună legistatorilor sei, că vrea să prindă „soboli” naționali, și toată suflarea maghiară, oficială și oficioasă, guvernamentală și opozițională aplaudă, fără să se mai gîndească la articolele de lege.

Punctul culminant al afacerii, la noi, nici nu mai poate fi, dacă s'a călcat sau dacă nu s'a călcat o lege. Într-o țeară, unde șiare maghiare, care nu fac parte din opozițiune, pot scrie despre „volnicii” și chiar „brutalism” oficial și pot numi „țeara aceasta patria hatmanilor și a begilor”, astfel de „subtilități” juristice sînt cu totul superflue. În toată afacerea, cărei i-am sacrificat vre-o câteva șiruri, punctul culminant se află în comicul lucrului. O mână de oameni de naționalitate maghiară dintr-o cetate împresurată de Români, cari veniți de mii de ani sau de ieri de alaltăieri, dar' o impresoare și o străbat până în lăuntru ei, să pretindă, ca acești Români, într'un stat de drept, să nu aibă voie a comunica cu oficiile administrative și judecătorești în limba lor proprie! să pretindă, ca acești Români cu sutele de mii, cu milioanele, de dragul limbei a vre-o ăcece, douăzeci de mii de suflete, să-și ignoreze pe a lor cu totul.

Nouă ni-se par prea înalte și totodată prea nepotrivite aspirațiunile compatrioților maghiari din Cluj. Căci noi așa ținem, că dînsii tot nu vor pute ceea-ce au putut Roma și Londra.

S'ar pute întempla însă, ca, opintindu-se mereu, să facă ce au făcut Roma și Londra, să o pătească ca broasca din fabulă, dar' pentru aceea statul unguresc tot stat unguresc să rămână.

Revistă politică.

Sibiu, 22 Iulie st. v.

După toate scirile căte le avem până acum, nou alesul principe al Bulgariei, prințul Ferdinand de Coburg se va duce în Bulgaria spre a ocupa tronul. Prin Viena circula alaltăieri fama, că prințul ca ieri însă se plece în Bulgaria. Positiv însă nu se scia absolut nimic. Atăta stă, că unul dintre intimii prințului dădu săptămîna trecută următoarea declarațiune serioasă: „Prințul așteaptă numai sosirea ministrului seu de externe, spre a primi dela el raport și a pleca apoi numai decât în Bulgaria”. Sub „ministrul-seu” e înțeles dl de Nacievici. Se pretinde, că acesta a sosit Sâmbătă ori Duminecă în Viena, dar' în cel mai strict incognito, pentru-că nu se putea afla nici într'unul din otelurile din Viena; de aceea se și bănuia, că el petrece în secret în Ebenthal. Însuși prințul a fost ăilele aceste foarte retras; în Ebenthal se spunea că se află în Viena, în palatul din Viena se vorbea, că e în Ebenthal. În faptă însă, se ăcece, a fost alaltăieri după ameați în Viena și a primit în audiență mai lungă pe un membru al ambasadei turcesci. În general primesce omul impresia, ca și când prințul ar voi să lase afacerea în întunecare până în momentul din urmă.

Despre pretinsa plecare a prințului Ferdinand la Bulgaria împărtășesc „Wiener Tagblatt” următoarele:

Lucrul e hotărît. Prințul Ferdinand de Coburg va pleca la Bulgaria, spre a se urca pe tronul ce i-l-a oferit Sobrania. Aflăm din isvor sigur, că prințul pleacă mîne și că deja Joi va depune jurămîntul pe constituția bulgară. Depunerea jurămîntului se va face în Tirnova. Pe prințul îl vor însoți consilierul de curte Fleischmann, căpitanul Dobner și maiorul afară de serviciu Laaba. Fleischmann e numit secretar de cabinet al noului principe, ear' căpitanul Dobner, care va eși din armata honvețească, devine adjutant.

După o depeșă din Petersburg, ducele Ernest de Coburg-Gotha s'ar fi adresat către împăratul Alexandru III cu rugarea, de a recunoasce de principe pe prințul Ferdinand de Coburg.

„Novoie Vremia” amenință, că sosirea prințului de Coburg în Bulgaria va sili pe Rusia a se declara de absol-

Foița „Tribunei”.

Mica Fadetă.

De George Sand.

(Urmare.)

Din fericire sau nefericire, această dragoste creștea mereu cu vîrsta, și în ăia, când scîră se judece puțin, acești copii își ăiseră, că ei nu pot să se joace cu alți copii, când unul dintre ei lipsește; și tatăl încercînd într-o ă de a ține pe unul toată ăia cu el, pe când celalalt rămăsese cu mama, amîndoi au fost atît de tristi, de paliți și atît de înderătici la lucru, încât toți au creșut, că sînt bolnavi. Și în urmă, când se întâlneau seara, se duceau amîndoi pe drum țînîndu-se de mână și nevoind să vină acasă, atît de mult le plăcea să fie împreună și pentru-că erau cam supărați pe părinții lor, care le făcuseră această durere. Nu mai încercară să-i mai desparță, căci trebuie să spun, că tatăl și mama, chiar unchi și mătușile, frații și surorile, aveau pentru gemeni o dragoste, care mergea puțin în slăbiciune. Ei erau mândri, pentru-că prea primiau multe laude, și încă pentru-că în adevăr acești doi copii nu erau nici urîți, nici prosti, nici răutăcioși. Din când în când jupân Barbeau se cam îngrija, nesciind unde va duce această obicinuință de a fi totdeauna împreună, când vor fi mari, și aducîndu-și aminte cuvintele Sagetei, el

încea de a-i necăji și de a-i face pismași unul pe altul. Dacă făceau o mică greșală, îl trăgea de ureche pe Sylvinet de exemplu, și-i ăcea lui Landry: De astădată te iert pe tine, pentru-că de obicei tu ești mai înțelept. Dar' ăsta mîngăia pe Sylvinet de a avé urechile roșii, când vedea, că fratele seu a fost scutit, și Landry plîngea așa de tare, par'că el ar fi primit pe-deapsa.

Se mai încerca asemenea de a da unuia numai un lucru, pe care l-ar fi dorit amîndoi; dar' numai decăt, dacă era un lucru de mîncare, ei 'și-l împărțiau; sau dacă era vre-o jucărie după placul lor, ei o considerau ca comună, sau 'și-o dădea unul altuia, fără deosebire de a mea sau de a ta. Dacă cineva lăuda numai pe unul, pentru purtare frumoasă, fără de a-i ăcece și celuilalt asemenea, acesta era mulțumit și mîndru de a vedé încuragînd și mîngîind pe tovarășul său, și se pune și el să-l laude și să-l mîngăie.

În sfîrșit era timp pierdut de a căuta să-i desparță sufletesce și trupesce, și cum nu prea îi place să necăjesci copiii ce iubesci chiar când e pentru binele lor, lăsară iute să meargă lucrurile cum va vré bunul Dumnezeu; sau, mai bine, își făcură din aceste mici vorbe răutăcioase un joc, de care gemenii nu erau de loc înșelați.

Ei erau foarte răutăcioși, și câte-odată, pentru-ca să-i lase în pace, ei se prefăceau, că

se ceartă și se bat; dar' nu era decăt o petrecere pentru ei, și nu aveau grije rostogolindu-se unul preste altul de a-și face cel mai mic rău; dacă vre-un curios se mira că-i vede certîndu-se, ei se ascundeau pentru a ri de el, și îi auăiau vorbind și cîntînd împreună ca două mierle pe o ramură.

Cu toată astă asemănare și astă mare pornire a lor, Dumnezeu, care nu a făcut nimic de o asemănare completă nici în cernici pe pămînt, voi să aibă fiecare o soarte deosebită și numai atunci se vîd că sînt două ființe deosebite în ideea bunului D-ău, și diferiți chiar în propriul lor temperament.

Nu se putu cunoașce aceasta decăt prin încercare, și această încercare se făcu după-ce luară împreună pentru prima oară împărțirea.

Familia jupânului Barbeau se înmulția, grație celor două fete mai mari ale sale, care nu încetau de a da lumii copii frumoși. Fiul seu mai mare era în slujbă, ginerii lui lucrau din greu, cu toate că lucrul nu venia totdeauna.

Am avut, în satul nostru, un șir de ani răi, atît prin stricăciunile pădurilor de tempeste, cît și prin încercăturile comerăului, care au scos mai mulți bani din buzunarele oamenilor decăt au băgat în ele; așa că jupân Barbeau nu era atît de bogat, ca să-și poată susține toată familia, și se cugetară a da pe gemenii la lucru la alți oameni. Jupân Cailland, din Priche, voia să iee pe unul din ei pen-

tru a-i îngriji de boi, căci avea gospodărie mare și toți copiii lui erau prea mari sau prea mici pentru treaba asta. Jupâneasa Barbeau avu mare frică și fu foarte mîhnită, când îi vorbi pentru prima oară bărbatul seu de aceasta. Ai fi ăis că nu s'ar fi așteptat nici odată, că are să li-se întempe aceste gemenilor soi, și cu toate acestea ea fusese neliniștită de soarta lor încă de când s'au născut. Jupânul Barbeau era îngrijat și îi era greu, de aceea aduse lucrurile pe departe. Gemenii plînseră și petrecură trei ăile prin păduri și liveăi, fără-ca să-i poată vedé cineva, afară decăt la oara prînzului. Nu rostiau nici un cuvînt cu părinții lor și când îi întreba cineva, dacă s'au hotărît, ei nu răspundeau nimic, dar' când erau singuri vorbeau foarte mult.

În cea dintăiu ăi nu făcură decăt să se tînguească amîndoi, și se țineau de mână, par'că le era frică să nu vină cineva să-i despartă cu forța. Dar' jupân Barbeau nu o făcu aceasta. El avea înțelepciunea unui țeran, care înțelepciune era făcută jumătate din răbdare și jumătate din încredere în mersul timpului. De aceea a doua ăi, vîdînd gemenii că nu le reamintesc nimic, și că așteaptă, ca ei singuri să se hotărească, începî să le fie mai tare frică de această liniștită voință părintească, decăt de amenințări și pedepse.

— Va trebui cu toate acestea să ne regulăm într'un fel, ăise Landry, și acum trebuie să scim, care din noi va merge, căci ne-au lăsat

vată de toate angagiamentele ce i-le impune tratatul de Berlin. Coburgul numai ca usurpator poate veni în Bulgaria; Rusia nu-l va recunoaște nici odată.

Având deci în vedere limbajul ce-l folosesc foile rusești în cestiunea alegerii de principe bulgar precum și depeșă ce a trimis-o Poarta prințului, avem cuvinte de a crede, că deocamdată locotenentul nostru tot nu se va duce în Bulgaria.

Relațiunile dintre Rusia și Germania devin tot mai încordate. „Die Post“ dela 1 August n. e plină de atacuri și avertismente în contra Rusiei și provoacă din nou la vînderea hârtiilor rusești. Mult mai înverșunat vorbesce apoi „Kreuzzeitung“, care se plînge în contra brutalității și a fanatismului rusești și ține, că ar fi timpul suprem, ca Rusia să întreprindă din nou relațiuni mai bune. Țarul, — continuă foaia în cestiune, — ar trebui anume să reducă armata, care întrece cu mult o simplă armată de apărare. Nu înțelegem, cum capitalul german să anticipeze Rusiei bani spre construirea de căi ferate, pentru-ca aceasta să-și poată transporta în Germania cerealele și armata sa. Și „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung“, care a tăcut până acum, reproduce în primul loc pețițiunile antirusesci în contra inundării cu cereale rusești și reproduce și pretențiunile privitoare la urcarea vămii pe cereale.

Deasemenea ia dimensiuni tot mai mari și expulsarea Germanilor din Polonia-rusească. Toți directorii și administratorii de moșie germani trebuie să părăsească țeara în termen de două zile. Și așa se vede, că Rusia plănuiește în toată seriozitatea represalii.

Starea sanitară a bătrânului rege Wilhelm din Țerile-de-jos, va aduce din nou la ordinea zilei cestiunea Luxemburgului. Ultimul Oranian, după-cum se știe, n'are moștenitor bărbătesc, și în cazul unei schimbări serioase a morbului său, princessa Wilhelmine ar fi moștenitoarea coroanei în Hollanda, unde adică legea saliană nu e în vigoare. În marele principat Luxemburg însă, care se află în uniune personală cu Hollanda cu constituție și administrație proprie, e în vigoare legea saliană și astfel princessa nu e capabilă pentru succesiune; din contră după devenirea în vacanță, tronul marelui ducal ar veni în posesiunea ducelui Adolf de Nassau. Și după enunțările oficialelor germane, s'ar părere, că Germania spriginesce cu totdeadinsul candidatura ducelui de Nassau, prin ceea-ce cestiunea Luxemburgului ar veni din nou la ordine și poate deveni și foarte gravă, avîndu-se în vedere actuala situație generală politică.

Cestiunea gimnasiului din Blaj.

În următoarele reproducem actele, la care se provoacă părintele Dr. Augustin Bunea în întimpinarea sa publicată în nr-ii precedenți ai ziarului nostru.

A.

Reprezentățiunea

Consistorului arhiepiscopesc gr-cat. din Blaj în cauza proiectului de lege pentru școalele medii.

Mărită și adînc stimată Casă reprezentativă!

Acel proiect de lege, care se referese la instrucțiune în gimnasilor și școalele reale, și care s'a pus pe masa prea stimată Case reprezentative spre discuțiune, umple de anxietate și biserica catolică de ritul grec; pentru-că deși — încât privește forma și aparența externă — el se împarte în toate categoriile și grupările caracteristice, după care acele institute au subsistat până aci în faptă, și poate vor să subsiste și pe viitor ca atari, cel puțin încât privește originea lor; totuși dacă considerăm spiritul dînsului, așa se vede, că acela voiesc a împrumuta instituțiunii direcțiune abătută dela cea de până aci, și a da manipulării învățămîntului cu totul altă întorsură; deoare-ce el e străbătut de două idei fundamentale de așa natură, căt dacă acele s'ar pune în viață, sînt în stare de a face, ca pe terenul instrucțiunii medii cu timp să înceteze ori-ce categorii și diferențe, și școalele medii — chiar și dacă ele sînt de origine confesională și de naționalitate diferită — a le preface în uniforme și de aceeași limbă vehiculară.

Una dintre aceste idei fundamentale își capătă expresiunea prin tendința, după care regimul sub titlul „inspecțiunii supreme a statului“ prin organele sale să poată lucra într'acolo, ca toate școalele medii din țeară — prin urmare și ale confesiunilor — să le poată trage sub influența sa, și dela aceea să le facă atîrnătoare definitiv.

Cine cetesce fără preocupățiune și cu atențiune pîtrîndătoare acest proiect de lege, ușor se poate convinge despre adevăritatea acestui asert; pentru-că ori va supune criticei acele principii, care se rapoartă la organizarea școalelor medii ale confesiunilor și la manipularea instituțiunii, ori va perlege acele dispoziții, care restrîng planurile de lecțiune și manualele de școală ale lor, precum și acele, care tractează de puterile didactice, eformarea și activitatea acestora: va pute cunoaște lămurit, că în sensul acestui proiect de lege independența aceea a confesiunilor, — care lor, ca unor corporațiuni de sine stătătoare naturalmente le compete față cu bisericile și școalele proprii, ce pentru ele ca corporațiuni confesionale sînt condițiuni de existență, — și care independență și pentru biserica catolică dela începutul ei în curs de secol a fost recunoscută totdeauna, — eacă așa ușor se trece cu vederea și autonomia acelor, care este chemată a ține școalele confesiunilor ca creațiuni și instituțiuni proprii ale lor sub conducerea și dispunerea exclusivă a dînselor, în mare parte se paralizează și mai de tot se face iluzorie.

Așa proiectul din cestiune conde, ba dispune, ca regimul de instrucțiune prin organele sale să încurgă în toate mișcările de caracter public al vieții școalelor medii confesionale întru atîta, încât activitatea didactică a acestor institute nu numai în toată direcțiunea și mai din pas în pas are să se notifice ministrului de culte

și instrucțiune publică: ei, ministrul capătă în dreptățire încă de a coopera prin comisarii și directorii sei și la actele cele mai vitale ale școalelor confesionale; ba și posibilitatea existenței ulterioare sau închiderea acestor institute încă se face pendentă în mare parte dela judecata, propunerea discreționară, ca să nu ținem dela placul organelor școlare ale regimului.

Aceste toate însă cu respect la afacerile instituțiunii școlare sînt în contrast bătător la ochi cu declarațiunile mai multor documente și tractate internaționale, așa și cu cuprinsul tratatului din Viena dela 28 Iunie 1866, prin care s'a satorit relațiunea de atunci a Transilvaniei către Austria și Ungaria. Punctul al 6-lea din documentul acesta cuprinde următoarele: „*nec allaborabit (sua Majestas) in templorum, scholarum, parochiarum, conventuumque et bonorum eorum occupatione.*“ Tot așa se declară și diploma Împăratului și Regelui Leopold I, care între altele cuprinde aceste: „*in causa receptarum ibidem religionum, templorum, scholarum, parochiarum, quae ibi nunc extant, nihil alterabitur, contradictionibus quibuscunque sive sacri sive profani ordinis nihil unquam in contrarium valentibus*“), și totuși, ce mare alterare în toate acestea este aceea, ce o pune în prospect proiectul de lege!

Eară ca această schimbare, care pentru școalele confesionale poate avea urmări fatale, din punct de vedere legal să se poată considera de neexcepțională, executarea ei se intenționează sub scutul dreptului de inspecțiune supremă a potestății de stat; dară inspecțiunea aceea în așa măsură se pune în prospect, încât mai bine se poate numi tutelă, decît inspecțiune supremă; și practisată în proporțiunea în care se proiectează, ar manifesta suspiciune de mare neîncredere către confesiuni.

Așa precînd proiectul de o parte presupune cumva despre confesiuni, că acele de sine nu sînt capace a manipula în mod corîspunător învățămîntul; și fără barierele punînd prin ministrul instrucțiunii publice nu pot determina extensiunea și măsura materiilor de propus; de altă parte presupune și aceea despre ele, că la institutele lor nu pot aplica profesorii calificați și cunosători de specialitatea proprie, dacă aceia nu se vor califica la cursul pentru calificarea profesorilor, care are să se înființeze în sensul acestui proiect de lege.

Ce problemă poate fi pentru confesiuni înființarea și instruirea corîspunătoare a acestor fel de institute, în care să-și crească profesori, și încât li-ar ajuta progresul în cultură, ne putem închipui, dacă vom considera, că înființarea și susținerea unui atare institut ar înghiți cel puțin a treia parte din speșele acele, de care confesiunile pot dispune spre susținerea școalelor sale din puterile proprii, și cari spese unele din trîsele numai cu multă restrîngere sînt în stare de a le procura.

Însă oare restrîngerea autonomiei confesiunilor și după proiect se termină numai cu dispunerile aceste? Încă nu! pentru-că ministrul de instrucțiune publică și în comisuniile, ce sînt

*) Maiestatea Sa nu va nîsi să ocupe bisericile, școalele, parochiile, venitele și averile lor.

**) În cauza religiunilor, bisericilor, școalelor, parochiilor primite în Transilvania, cari există acum acolo, nu se va face nici o schimbare; ori-ce contradicțiuni, fie ele pusesse dela biserici, fie dela laici, nu vor pute altera nici odată această dispozițiune

a se forma spre a califica pe candidații, ce și-au terminat cursul în institute de aceste ridicate de confesiuni spre a-și forma profesori, trimite câte doi membri examinatori și îndreptățiți a vota, apoi și examinarea acelor candidați numai în prezența și cu conlucrarea unui sau a lor doi comisari exmiși de ministrul de instrucțiune publică se poate întîmpla, — precum și rezultatul final al activității lor didactice la examenele de maturitate rămîne tot necesar, până-ce organele de instrucțiune ale statului nu se alătură la acela cu critica examinătoare și cu judecata aprobătoare a lor.

Acum fie-ne iertat a întreba: este oare cu putință, ca să nu ne uimim la aparițiuni de aceste? și la o critică așa dejositoare despre capacitatea corporațiunilor științifice ale confesiunilor și ale bisericilor, cari sînt conducătoare ale acelor; la o asemenea critică a unor atari bisericari, cari în decursul secolilor au dat atâte probe strălucite despre capacitatea de-a instrui și despre calificațiunea lor de specialitate, și cari precum odinioară mai numai singure au cultivat educațiunea și știința într'un timp, pe cînd statului nici prin minte nu-i trecea a înbrățișa acesti tesauri ai omenirii! așa ele au instruit și cultivat și pe cea mai mare parte dintre înțelepții bărbați de stat și zeloșii legiuitori de acum! și totuși acele în epoca prezentă a culturi, din care latura cea bună mai virtos lor este a li se mulțumi, fără tutoratul organelor școlare ale statului să nu fie capace a sta pe nivelul culturi moderne celei sănătoase?

Dar' ce e mai consternator decît toate aceste, și unic în genul său, este aceea, că în sensul acestui proiect de lege regimul instrucțiunii publice voiesc a se amesteca și în cadrul religiunii și moralei, ce sînt a se propune în școalele medii ale confesiunilor; regimul statului voiesc a se amesteca în afacerile învățămîntului religiunii și moralei într'un stat, al cărui principiu mărturisit pe față este „neconfesionalitatea“! curioasă cuprindere! Afară de aceea și disciplina vigentă în școalele confesionale pare a se excepționa, ca și cum conducătorii școalelor confesionale, cari în partea cea mai mare sînt capii bisericesci ai lor, nu ar fi capaci sau nu ar voi a împlini cu mîna sigură aceasta una dintre cele mai prețioase datorințe ale oficiului său; de aceea se dispune, ca vindecarea radicală a „relelor morale“ (*erkölcsi bajok*) după-cum se exprimă proiectul, să se efectuească prin cercetare făcută de către organele școlare ale statului respective de cele exmise de ministrul instrucțiunii publice.

De cumva proiectul ar fi fost cu atențiune cuvenită spre experiența de toate zilele față cu acele, ce se întîmplă în privința aceasta și în școalele fără confesiune, și ar fi tras paralelă și ar fi făcut o mică comparațiune între rezultatele acele, cari se ramuresc din partea institutelor confesionale și dintr'a celor fără confesiune, dispunerile referitoare la morală mai că le-ar fi întocmit altmîntrelea sau chiar întors, și nu precum le vedem făcute în cadrul proiectului.

În adevăr trebuie să mărturisim, că din parte-ne nu putem afla nici o cauză pentru presupunerile de acele, de cari proiectul de pe tapet scoate la lumină, poate și fără voie; și așa prin acele presupuneri mai mult se creează numai pretext, ca să se poată pune în lucrare știrbarea drepturilor existente naturale, legale și istorice

nouă alegerea, și jupân Cailland a țis, că nu poate să ne iee pe amîndoi.

— Ce-mi folosese dacă plec sau dacă rămîn, țise Sylvinet, cînd tot trebuie să ne despărțim? Numai nu mă cuget de loc a merge să trăiesc în altă parte, dar' dacă aș merge cu tine, m'aș deobișnui mai lesne de casă.

— Acestea le țici numai așa, răspunse Landry, căci tot acela care va rămîne cu părinții, va avea mai multă mîngăiere și mai puțin necaz, ca cel care nu va mai vedea nici pe fratele-sau, nici pe tatăl-sau, nici pe mamă-sa, nici grădina sa, nici animalele sale, nici nimic din ceea-ce este obișnuit a-i face plăcere.

Landry le țicea aceste cu un aer foarte decis; dar' Sylvinet începuse să plîngă; căci el nu avea atîta hotărîre ca fratele său, și idea de a perde totul și de a părăsi totul deodată îi făcuse atîta întristare, că nu-și putea opri lacrimile.

Landry plîngea și el, dar' nu așa de mult, și nu în același fel, căci el cugeta mereu să iee asupra lui partea cea mai grea și voia să vadă ce poate suporta fratele său, ca să-l cruțe pentru rest.

El vădă numai decît, că lui Sylvinet îi era mai frică decît lui de a merge să trăiască într'un loc străin, și de a se da la o altă familie ca a sa.

— Ascultă frate, — îi țise el, — dacă putem să ne hotărîm a ne despărți, mai bine e să

merg eu. Tu știi bine, că eu sînt mai tare ca tine, și cînd sîntem bolnavi, ceea-ce de obicei se întîmplă tot în același timp, frigurile vin la tine cu mult mai tare ca la mine. Se țice, că vom muri poate, dacă ne desparte. Eu nu cred de loc că voi muri; dar' nu aș răspunde astfel și pentru tine, și de aceea voiesc mai bine să te știu lîngă mama, care te va mîngăia și te va îngriji. De altfel, dacă se face la noi vre-o deosebire între noi amîndoi ceea-ce nu prea se întîmplă, îmi pare că tu ești cel mai iubit, și eu știu că tu ești cel mai dragă și mai prietinos. Rămăi dar' tu, și eu mă voi duce. Nu vom fi departe unul de altul. Pămînturile jupânului Cailland sînt lîngă ale noastre, și ne vom vedea în toate zilele. Mie îmi place necazul, și aceasta mă va distra, și cum eu alerg mai bine ca tine, voi veni mai iute să te întîlnesc, îndată-ce îmi voi termina lucrul de țic. Tu, neavînd a face mare lucru, vei veni în preumblare să mă vezi la lucrul meu. Eu voi fi mai puțin îngrijit pentru tine, ca dacă tu ai fi în locul meu și eu acasă. De aceea îți cer să rămăi.

(Va urma.)

Medicina la țeară.

Băile.

Baia consistă în a se așeza în apă, mai mult sau mai puțin timp, cu tot corpul sau numai cu o parte a corpului.

Cînd se modifică natura apei prin adăugire de diverse substanțe, băile devin cele mai puternice mijloace de vindecare.

Să vedem ce avantaje ne procură băile. Băile răcoresc, ușurează și dau flexibilitate pielii. Ele o scapă de desvîrșire de necurățenie sau murdărie, de care este acoperită, și cari după-cum se știe sînt foarte vîetămătoare. Funcțiunile pielii sînt atunci ușurate, încât aduc mai multă activitate, mai multă viață în toate părțile corpului.

Cine nu știe, că dacă a făcut o baie, a avut cea mai bună poftă de mîncare, un somn dulce și regulat.

Cu cît sînt mai folositoare băile, cînd sînt făcute după oare-cari reguli igienice, cu atît sînt de periculoase, cînd nu se ține compt de aceste reguli.

Eată cîteva reguli, cari trebuiesc totdeauna observate cu îngrijire în întrebuintarea băilor:

a) Nu trebuie să întrăm nici odată în apă îndată după-ce am mîncat, sau cînd sîntem nădușiți; într'unul, precum și în celalalt caz rezultatele sînt primejdioase. Pentru a scăpa de acestea trebuie a face baia înainte de a mîncă, sau după-ce au trecut cel puțin 3 sau 4 ore dela mîncare.

b) În cazul cînd va trebui să luăm o baie prea rece sau prea caldă să avem grijă, ca înainte de a ne cufunda, să deprindem corpul, prin spîlare, cu temperatura apei, în care vom a

ne introduce sau să nu ne cufundăm deodată, ci treptat.

c) La țeară nu trebuie a ne scîlda în bălți eleștae sau alte ape stătătoare, căci această apă este plină de materii, animale și vegetale în stare de putrediciune.

Băile cele mai bune sînt cele de rîu, dar' luate în cursul verii, cînd apa este mai încălțită prin ajutorul soarelui. Trebuie a ne feri de torente și de apele, cărora nu le cunoaștem adîncimea, mai cu seamă cînd nu vom ști să înnotăm.

d) Momentul cel mai bun de a lua o baie de rîu este dimineața după scularea din somn; căci atunci produce efectele cele mai salutare. Trebuie însă a evita de a ne expune la un soare arțîtor, aceea ce este periculos.

e) Cînd cineva va voi să iee numai o baie de picioare, ca să aducă sîngele spre părțile membrelor de jos, apa de picioare trebuie să fie prea caldă și a avea sare sau cenușă și să nu stea mai mult de 10 sau 15 minute.

Pentru copii trebuie a fi mai cu îngrijire; a nu le băga picioarele în apă caldă deodată, ci cu încetul a le adăuga apa caldă.

În fine cînd cineva a eșit din baie, trebuie a se șterge bine, a se îmbrăca repede și a face plimbări.

Cred că acestea ar fi regulile cele mai lesnicioase de urmat, și dela care nu trebuie să ne depărtăm mai ales cînd ele sînt fructul unor

ale confesiunilor față de scoalele proprii, și restringerea exercițiului acestor drepturi.

A doua idee fundamentală, ce latitează în proiectul prezent, întinde într'acolo, ca și scoalele medii ale naționalităților locuitoare în țeară pe încetul și pe nesimțite să primească limba statului de limbă vehiculară (de instrucțiune), pentru-că așa cu timp și ele se transforme în institute cu limba statului și se încete a fi institute de altă limbă sau de naționalitate diferită.

Ținta acestei idei fundamentale se desvlește prin toate regulile legale în proiecte, cari de o parte regulează învățarea limbii de stat, măsura cunoașterii acesteia și ținerea examenelor riguroase, ce sunt a se depune dintr'însa; ear' de altă parte care tratează despre compunerea comisiunilor operatoare la riguroasele pentru calificarea profesorilor și funcționarea acestora ordinară numai în limba statului.

Dela observarea dispoziției acestei din urmă nu poate scuti alta, decât un favor excepțional, basat pe considerarea împiegurărilor, — care însă nu se poate extinde mai încolo de 5 ani și și aceasta încă numai în timp de grație.

Ce înțeles poate avea o atare dispoziție în puterea căreia candidații de profesură, care se pregătesc pentru scoale medii, a căror limbă nu este limba statului, să fie obligați a depune rigorosul de profesură exclusiv în limba statului, încă și în cazul, când cursul de calificare pentru profesură l-au terminat la un institut calificat propriu al naționalității și confesiunii sale? Sensul dispoziției acesteia cu atât mai puțin se poate pricepe, și rațiunea ei cu atât mai anevoie se poate pînă, cu cât nexul logic între dînsule e mai puțin. După modesta noastră cuprindere înțelesul acestei dispoziții împreună cu al celorlalte amintite mai sus, singură numai a doua idee fundamentală amintită mai sus e în stare de a ni-l desluși.

Însă aceasta cu respect la Transilvania nu se poate împăca cu art. de lege 55 adus în dieta transilvană dela 1790¹/₂ și sancționat, care cuprinde și următoarele: „*Benigne annuente Sua Majestatem statuim ut votum est: ut liberum sit communitatibus quatuor religionum Ecclesiis . . . ubicunque . . . sacras aedes, turres atque scholas absque ullo impedimento extruere facere, prout vigore praesentis articuli singularum religionum status asseruntur, quod in moderno . . . actu possessorum, ac in futurum extruendorum templorum, collegiorum et gymnasiarum usu nunquam turbabuntur.*“ *)

Acum dacă ponderăm afacerea aceasta cu cumpăna dreptății, aflăm, că proiectul de subdiscuțiune nu numai este în conflict cu articolul regnicolar adus la 1868 în obiectul egalei îndreptățiri a naționalităților, ear' cu distingere se împotrivesc cu §§-ii 14, 17 și 26 ai aceluia; dar' afară de aceea pe calea experienței de toate țiile ne putem convinge încă și despre alte două lucruri, și anume:

antău: despre acel fenomen, că idea de naționalitate și convicțiunea născută din îmbrățișarea conșcie a ei, astăzi este în Europa unul dintre cei mai puternici motori spirituali, ea pune

*) Cu învoirea grațioasă a Maiestății Sale, staturile cu vot comun deciseră: ca Ecclesiilor fiecărei dintre cele 4 religii să le fie iertat a zidi fără nici o pedecă, ori unde, biserici, turnuri și scoale, — precum în puterea articolului prezent staturile fiecărei religii să asigurează, că nici odată nu vor fi turburate în usul bisericilor, colegiilor și al gimnasiilor, cari le posed acum și cari le vor ridica în viitor.

observațiuni și experiențe culese de medici și bărbăți, cari și-au sacrificat timpul în găsirea mijloacelor de prelungire a vieții omenești.

Omul, ca și ori-ce corp organic, fiind supus periculiunii, știința caută a-i: nu peatra filosofală a nemuririi, cum se nădușiau Arabii în evul mediu, ci mijloace folositoare în prelungirea traiului până la maximum posibil. Între aceste ajutoare de îndelungată viață întră și băile, cari, atrăgând atențiunea medicilor din timpurile cele mai vechi, am socotit că e bine a răsuna cele-ce au ținut și țin ei.

Nu însă aci se opresce rețeta medicală: constituțiunea nu e egală la toți oamenii, de aci și felul prescripțiilor medicale variază. Prin urmare să nu se creadă, că noi am ținut despre modul facerii băilor. Am ținut de știința unii din experiență, și, fiindcă medicina e o știință basată pe observații și practică, nu e rău a spune ce știu și alții.

Voim a vorbi de sfaturile profesorului Krüger, care, în urma observațiilor practice, aduce obolul său în mărirea cercului hotărât al științei medicale. Așa Krüger recomandă: a nu ne scărda dacă sîntem tare mișcați, sau fiind indispuși ori mult obosiți; nici, dacă nu sîntem tari de constituție, a sta mult în apă; deoarece-ce în toate aceste cazuri circulația sîngelui trece într-o stare anormală și produce efecte rele asupra organismului.

în mișcare inimile, ațîță spiritele și le ocupă foarte viu; și

a doua: că a împedeca pe terenul culturai această idee și expresiunea convicțiunii născute dintr'însa, sau a o restrînge cât de puțin, ar fi în contra apriatei dispoziții a §-lui 17 din legea despre naționalități, carea între altele ține: „scopul cel mai înalt fiind și pentru state a se îngriji despre aceea, ca cetățenii conviețuitori ai patriei de ori-ce naționalitate să se poată cultiva în limba lor maternă întru toate pînă acolo, unde se începe cultura eclesiastică mai înaltă“. Afară de aceea ori-ce împotrivire pe calea culturai naționale e în stare de a amări spiritele, ba a le și ațîța; ear' apăsarea faptică, — unde se întâmplă, — de comun produce și discordii de nu puțină însemnătate.

Și toate aceste, precum e știut, se întâmplă din cauza aceea, că fie-cine prețușese naționalitatea sa, și o privește de un tesaur prețios fiecare, care își iubese națiunea; ear' aceasta la noi la Români cu atât capătă pond mai mare, cu cât că limba naționalității sau a poporului e și limba bisericii noastre; și de aceea ori-cine e convins, că încetarea limbii ar trage după sine și apunerea bisericii noastre.

Deci la Români limba naționalității și în interesul bisericii se consideră de un tesaur de mare preț; și ca condițiune de viață a bisericii recunoaște ori-cine și necesitatea, ca nu numai studiile bisericesci, ci și învățăturile calificării pregătitoare, care se face în scoalele medii, să se propună în limba naționalității.

Dintr'aceste se vede, că pe când la alte popoare și națiuni limba națională este de preț mare numai în interesul poporului și a națiunii ca atare, la noi ea este de moment foarte mare și în interesul bisericii.

Deci dacă popoarele și națiunile cele mai culte, — precum în patria noastră dulce Maghiarii, — aduc tribut foarte mare naționalității, a cărei expresiune de frunte e însăși limba, ei sîntesc mai mult și sacrifică toate, și se afirmă, că toate aceste sînt în ordine și la locul seu; poate-se imputa altora dacă și dînsule, deși nu stau pe acea treaptă de cultură, și prețușe și iubesc naționalitatea, și nu sînt aplecate a se despărți de cătră ea, ci sînt gata și însăși limba, expresiunea ei, a o urmări cu atențiune viuă totdeauna și pe tot locul, unde și când e vorba de ea, a o îmbrățișa, și la cea când s'ar desprinde, sau chiar s'ar pune în pericol, a o scuti pe calea sa cu toate mijloacele legale și a o apăra?

Înt'adevăr se pare, că în țiile noastre pe terenul naționalităților numai așa se poate preveni ori-ce amărîciune a spiritelor, numai așa se poate liniști atențiunea publică jalusă, numai așa se poate întări armonia binecuvîntatei conviețuiri pacifice, carea este cea mai ferbinte dorință a noastră a tuturor, armonia coerenței și a conlucrării, dacă pe terenul acela dreptate umbă mână în mână pe acuitate, și justiția distributivă cu adevărata amoare a deapropelului, după care dacă se dă fiecărui, ce este al seu, și nici unul nu e scurtat întru aceea, ce 'i-se cuvine și în puterea dreptului natural: ângerul păcii sfinte de sigur petrece între dînșii, și întărește concordia neconturbată, cărei nu numai îi dă statoria neschimbată, dar' o și asigură pentru toate timpurile.

Deci după cele ținute fiind clară împiegurarea, că proiectul din cestiune adoptează prin-

Vorbind despre însăși, am spus numai cele ce trebuie să observăm, când ne scărdam, nu am atacat dreptul doctorilor, recomandînd acele băi urse de natură a ne curăța de boale, contraccitate în timpul vieții din cauza traiului destrăbălat, sau a altor cauze involuntare. Cât despre foloasele, ce se primesc din scărda, ele nu numai îndepărtează boale ușoare scărdate în noi, dar' chiar dă organismului nostru mai multă vioiciune, îl ajută la dezvoltare și îl împedecă de a fi atacat de boale ce mișcuesc în aer; ba încă îl întărește contra căldurii nădușitoare a verii.

Cât despre efectul băilor asupra inteligenței nu e locul a vorbi aci, fiindcă rolul nostru nu e de a posa în erudițiune, ci între altele a populariza și cunoștințele proprii pentru păstrarea forțelor fizice și intelectuale, trebuincioase economiei sociale.

Dar' să spunem: că băile dau și creierului, ca și organismului nostru, nouă forțe pentru a lucra; căci, dacă e adevărată maxima lui Democrit, că mintea sănătoasă reclamă corp sănătos, atunci mintea, fiind o proprietate a creierului, numai atunci va fi în întregime dată de natură. Și împotrivirea minții cu nouă putere, putend a fi câștigată și prin băi, să ne folosim de regulile indicate mai sus; căci și ele contribuie indirect la avutul muncei noastre, precum apa, pe o scărda întinsă, mărește puterile de nutrițiune ale pămîntului.

„Revista agricolă“.

ciipii și pune în prospect dispozițiuni de acele, care nu pot fi aduse în consonanță nici cu interesele bine înțelese ale instrucțiunii, nici cu dreptatea și cuvenința, nici cu justiția distributivă, Consistorul archidieceșan subscris cu onoare așterea acea cerere cătră prea onorata Casă reprezentativă regnicolă, ca să binevoască a delăta proiectul din cestiune și a refusa pertractarea meritorie a lui.

Întru altele pre lungă salutare patriotică rămânem

Din ședința Consistorului archidieceșan gr.-cat., ținută la Blaj în 3 Februarie 1882.

Dr. Ioan Vancea m. p.,
archiepiscop și metropolit.

Simeon Pop Mateiu m. p.,
protonotar consistorial.
(Va urma.)

Cronică.

Distincțiune. Maiestatea Sa a conferit directorului de băi, Carol Tatarczy crucea de cavalier a ordinului Iosefin, pentru serviciile zelose ce le-a prestat în băile Herculanene.

*

Numiri. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică a numit: pe profesorul substituit dela scoala reală din Odorheiul-sécuesc, Dominic Barabás de profesor ordinar la scoala reală de stat din Nagy-Kálló; pe profesorul substituit dela realele din Arad, Bela Walter de profesor ordinar la realele de stat din Brașov; pe candidatul de profesor Carol Gross de profesor provisor la scoalele reale de stat din Arad și pe cand. de prof. Iacob Gross de profesor provisor la scoalele reale de stat din Timișoara; în scîrșit pe Dr. Carol Akontz de medic de scîrșit pentru gimnasiul și realele de stat din Arad.

Ministri de finace a numit pe Ioan Popovici, până acum practicant de concept la direcțiunea financiară din Sibiu, de concipient financiar el. II la oficiul pentru măsurarea competențelor în Brașov.

*

Un nou oficiu telegrafic împreună cu postă s'a deschis în Roșia-montană, comitatul Albei-inferioare.

*

Tarif nou. Pentru importul de lână țigăie și piei brute din porturile bulgare, sîrbesci și rusesci ale Dunării a intrat cu începerea dela 1 Iulie n. un nou tarif de transport în vigoare. Acest tarif privește importul articolelor menționați la Brașov, Sibiu Ocna-Sibiului, Sighișoara, Mureș-Oșorhei și Apahida. Cererea pentru permisiunea importării este a se face pînă la altele, pînă la stațiunea Neofanta (Ujvidek). Între stațiunile, de unde se face importul, s'a mai primit ca stațiune nouă Odesa. Pozițiile tarifului în urma urcării dării de transport în Ungaria sînt ceva mai mari ca cele din tariful expirat. Noul tarif se poate vedea în cancelaria camerei comerciale din Brașov.

*

Afacerea dela Vulcoiu. Tabla regească din Mureș-Oșorhei a pertractat sentența adusă de tribunalul din Alba-Iulia contra lui Nicolae Rancea și 37 de soți ai lui, care au fost osândiți la închisoare corecțională de câte 5—10 ani, pentru furtul și omorurile comise la cassieria minelor dela Vulcoiu. Tabla regie. a apăsă cu puține modificări sentența trib. de prima instanță.

*

Fortificarea Bucureștilor se continuă cu energie, după-cum anunță „Pol. Korr.“ Terminarea tuturor forturilor este normată pentru 4 ani. Cinci forturi, începute în anul trecut, sînt aproape gata. Cestiunea înarmării forturilor cu turnuri panterate încă este definitiv rezolvată. Firma Gurnon este însărcinată cu furnisarea acestor turnuri. Forturile vor fi împreunate între olaltă cu o cale ferată, pentru care încă s'au comandat deja șinele dela societatea Bochumer de Postfalia.

Cestiuni scolare.

Programa

gimnasiunui superior, a preparandiei, a normei și scoalei populare de fetețe din Blaj
pe anul scolar 1886/87.

(Urmare și fine.)

Partea ultimă a programei conține date despre institutul preparandial, despre scoala normală și cea de fetețe.

Din cronica acestor institute aflăm următoarele:

La institutul preparandial, scoala normală și de fetețe încă s'a început anul scolar în 1 Septemvrie st. n.

În anul acesta scolar conform §-ului 102 din articolul de lege XXXVIII. din 1868 s'a ținut examenul de calificare cu docenții populari în 8 și țiile următoare din Iunie 1887.

S'au însinuat 49 învățători, au fost admiși 47, a repășit 1. Din acestea s'au declarat calificați 4 cu distincțiune, 4 cu laudă, 32 de ajuns; ear' 7 s'au relegat la 1 an.

În statul personal nu se făcură schimbări. Planul de învățământ la toate institutele acestea a rămas nemodificat.

Examenele publice s'au ținut la scoala normală în 15, 16 și 17 Iunie, la preparandie în 18 Iunie, ear' la scoala de fetețe în 20 Iunie.

Statul personal se compune astfel:
Alimpii Blasian, protopop, director la preparandie, scoala normală și cea de fetețe.

a) *Profesori preparandiali.* George Muntean, preot, profesor ordinar, asesor consistorial, asesor la for. matrim. a II-a inst., membru la exact. archid.; și membru al comis. scol. archid.; Petru Solomon, prof. ordinar, membru al comis. scol. archid.; Ioan F. Negrutiu, preot, prof. ordinar și membru la exact. archid.; Nicolae Ionaș, teolog.; Ion Deac, preot, prof. gimnasial.

b) *Profesori normali.* Petru Ungur, Aurel P. Florian, Parteniu Moldovan, membru la exact. archid., Aron Papiu.

Învățătoarele și catechetul dela scoala de fetețe: Rosalia Muntean n. Bugner, Leontina Negrutiu n. Cristian, Gheorghe Barbat.

Tabela statistică arată, că suma elevilor preparandiali immatriculați a fost de 62, dintre care 7 au desertat și așa au rămas cu totul 55. La scoala normală au fost immatriculați 159 elevi, ear' la scoala de fetețe 47 eleve.

Programa se sfîrșește cu următorul anunț pentru începutul anului scolar 1887/8:

Anul scolaric viitor se va începe atât la gimnasiu cât și la preparandie și norme în 1-a Septemvrie st. n.

Înscrierile la gimnasiu se vor face în 29, 30 și 31 August, cu care ocaziune se vor ține și examenele de suscepere. Examenele de repețire se vor ține în 28 și 29 August. În 1-a Septemvrie se va celebra s. liturghie cu invocarea Spiritului Sânt, după care se vor începe prelegerile.

Condițiunile de primire sînt:

1. Fiecare scolar, care vine pentru prima oară la gimnasiul nostru, are să se înfățișeze cu părintele ori tutorul seu, să producă carte de botez și testimoniu de pe clasa frecuantată în anul scolaric trecut. Aceștia în cas de lipsă se vor supune unui examen supletor, și dela rezultatul acestuia va depinde susceperă.

2. Aceia cari au frecuantat în anul scolaric trecut la gimnasiul nostru vor avea să arete cu ocaziunea înscrierii la cine și-au cuprins artilul.

3. Scolarii cari nu au frecuantat scoala în anul trecut, au să-și documenteze cauza rămănerii dela studiu, și se vor supune la tot cazul unui examen supletor.

4. Cei-ce vin pe clasa primă se vor supune asemenea unui examen de suscepere.

În deosebi se atrage atențiunea părinților la împiegurarea că, pe viitor se vor primi pe fiecare clasă numai în număr hotărît, și anume în gimnasiul inferior câte 60 într'una clasă, ear' în cel superior câte 50, de aceea doritorii de a-și înscrie pruncii să se grăbească și să observe strins terminii preșpiti.

Totodată se aduce la cunoștința părinților ordinațiunea înaltului minister de culte și instrucțiune publică, prin care se dispune, ca directorii gimnasiali să nu mai poată primi pe aceia, cari din vre-o cauză au întârziat cu 8 ție după începerea anului scolaric.

5. Cu ocaziunea înscrierilor sînt de a se solvi următoarele taxe: Cei-ce vin pe I-a clasă. și cei dela alte gimnasii 4 fl. ca bani de școală. Cei-ce au mai frecuantat aii 2 fl.

Afară de aceea, cei din clasele I—IV-a gimnasiale au a solvi pentru recușitele de desemn 50 cr. v. a.; cei din I—VI-a clasă câte 20 cr., cei din clasa a VII și a VIII câte 1 fl. pentru bibliotecă. Tot cu ocaziunea înscrierii va avea să solvească fiecare scolar câte 50 cr. pentru programa gimnasiunui, ce se va distribui fiecăruia la finea anului scolaric 1887/8.

Condițiunile pentru preparandie sînt:

1. Fiecare tîner e dator a produce testimoniu despre absolvirea clasei a IV-a gimnasiale. Cei-ce nu pot produce atare testimoniu, au să se supună unui examen de suscepere.

2. Trebuie să fie împlinit anul al 15-lea al etății — și

3. să solvească ca taxă de înscriere 2 fl. v. a. și 30 cr. pentru programă.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 3 August n. La gările de aci nu se scie nimic, că prințul de Coburg ar fi trecut pe aici.

Viena, 2 August n. (Seara.) Nacevici și Stransky au plecat cu trenul de noapte la Bulgaria. Pe cale, e vorba, că se va întâlni cu dînșii prințul de Coburg, care într-o conferență, ținută în Ebenthal s'a decis să primească invitarea și să meargă numai decât la Bulgaria. La ameați a sosit în palatul Coburg de aici o nouă depeșă dela Poartă, în care prințul este făcut atent a se feri de pași precipitați.

Paris, 3 August n. Martorii lui Ferry și ai lui Boulanger nu s'au putut uni asupra condițiunilor duelului.

Londra, 3 August n. Foaia oficială anunță incorporarea ținutului Rode Valdey (Africa-de-Sud) cu colonia caplandeză.

Constantinopol, 3 August n. (Scirea „Agenței Reuter“.) Poarta are de gând a supune rezolvarea cestiunii bulgare unei conferențe a puterilor. Cercurile diplomatice cred, că proiectul Porții va fi zadarnic, fiindcă Rusia este contra conferenței. Nelidoff pleacă mâne în concediu la Petersburg și de acolo la Kissingen.

Redactor responsabil: În absența lui Cornel Pop Păcurar: Pompiliu Piposiu.

Economie.

Starea sămănăturilor  i cea economică dela 19—25 Iulie a. c.  n Ungaria  i p r ile ardelen.
(Urmare.)

Or ul:  n p r ile din st nga Dunării mare parte e încă verde, recolta se arată mulţumitoare; or urile sămănate mai de timpuriu s'au desvoltat bine, boabele sînt grase, cele mai t r ii însă sînt mai slabe.  n partea dreaptă a Dunării coacerea or ului a fost prea silită prin marile călduri din urmă, astfel că boabele s'au s rcit  i sînt mărunte; recolta în privin a cuantitativ  se arată mijlocie.  ntre Dunăre  i Tisa, în comitatul Baci -Bodrog recolta va fi supra-mijlocie; în comitatele Heves, Pest-Pilis-Solt-Kiskun a fost bătut de peatră, în genere însă se a teapt  o recoltă mijlocie.  n partea dreaptă a Tisei or ul e frumos  i se coace abia acum, paul e înalt  i spicul bine desvoltat; or  alb numai în pu ine locuri va fi; în genere recolta se arată mijlocie bună  i supra-mijlocie.  n  inuturile din st nga Tisei seceratul se continuă cu multă energie; recolta:  n comitatele Bichiș, Bihor  i Maramurăș e mijlocie bună, în Sătmar supra-mijlocie, ear' în comitatele Haidu, Sabolciu, Selagiu  i Ugocea numai mijlocie.  n teritorul dintre Tisa  i Mur   în cea mai mare parte e secerat; în comitatele Arad  i Torontal recolta e mijlocie bună, în celelalte comitate e mijlocie; în comitatul Torontal p m nturile mai bune au adus după fiecare jugăr dela 30—35 cl i e, ear' cele mai slabe dela 20—25. —  n comitatele ardelen or ul a pornit spre coacere,  i se seceră deodată cu gr ul s m nat mai de timpuriu; recolta în genere se arată mijlocie; în comitatul Treiscaunelor insectele au causat pagube  ns m nate în recolta or ului.

Ov sul:  n  inuturile din st nga Dunării e rar  i m runţ; încă nu se poate seceră; în genere recolta va fi slabă, în multe locuri chiar de tot slabă; în comitatele Strigoni   i Pojon ov sul numai cu paie va servi.  n partea dreaptă a Dunării pe ici-colo e verde,  i s'a copt mai mult de silă; recolta, afară de comitatele Zala  i Albei, unde va fi sub-mijlocie, se arată mijlocie.  ntre Dunăre  i Tisa seceratul ov sul e în curgere; seceta din urmă 'i-a stricat în mare parte; în comitatul Heves ov sul a suferit unele pagube din cauza grindinei; recolta în comitatul Baci -Bodrog e bun soar , în genere însă numai sub-

mijlocie.  n partea dreaptă a Tisei încă nu e copt; în unele locuri a stagnat  i e m runţ; în comitatele Bor od, G m r  i Kis-Hont e foarte buruienos, cu toate aceste recolta în genere va fi mulţumitoare.  n regiunile din st nga Tisei, cu excepțiunea comitatului Sabolciu, unde e încă verde, ov sul se coace frumos; recolta:  n comitatele Bihor, Sătmar, Selagiu  i Ugocea se arată mijlocie bună, în Bichiș, Haidu  i Maramurăș mijlocie, ear' în comitatul Sabolciu se arată în c tva mai slabă.  ntre Tisa  i Mur   se coace în condi iuni favorabile; în comitatul Torontal seceratul ov sului s'a început pe ici-colo; recolta:  n comitatele Cara -Severin, Timi   i Torontal e mijlocie bună, ear' în Arad  i Ci nad mijlocie. —  n comitatele ardelen e rămas m runţ, e  nscapat,  i în multe locuri se coace înainte de vreme; în genere ov sul în p r ile Ardealului promite o recolt  mijlocie bun .

(Va urma.)

Pia a din Sibiu, 2 August Gr u hectolitru 74—80 chilo fl. 5.20 p n  fl. 6.—, gr u mestecat 68 p n  72 chilo fl. 4.—, p n  fl. 4.80 s cara 68 p n  72 chilo fl. 3.20 p n  fl. 3.60, or  60 p n  64 chilo fl. — p n  fl. —, ov s 40 p n  45 chilo fl. 2.10 p n  fl. 2.50, cucuruzul 70 p n  74 chilo fl. 4.— p n  fl. 4.40, m laiul 78 p n  82 chilo fl. 4.— p n  fl. 4.50, crumpene 68 p n  70 chilo fl. 1.40 p n  fl. 1.60, s m n  de c nep  49 p n  51 chilo fl. 3.50 p n  fl. 4.—, mazerea 76 p n  80 chilo fl. 5.— p n  fl. 6.—, l nea 78 p n  82 chilo fl. 9.— p n  fl. 10.— fasolea 76 p n  80 chilo fl. 4.— p n  fl. 5.—, p sat de gráu 100 chilo fl. 15.— p n  fl. 16.—, f in  Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, sl nina 100 chilo fl. 54.— p n  fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 56.— p n  fl. 60.—, s u brut fl. 20.— p n  fl. 22.—, lumini de s u fl. 34.— p n  fl. 36.—, lumini turnate de s u fl. 44.— p n  fl. 48.—, s punul fl. 24.— p n  fl. 25.—, f n 100 chilo fl. 1.10 p n  fl. 1.40, c nep  fl. 32.— p n  fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— p n  fl. 3.—, spirtul p. 100 L.  /o 31 p n  33 cr., carnea de vit  chilo 40 cr. carnea de vi el 28 p n  40 cr., carnea de porc 42 p n  46 cr., carnea de berbec 22 p n  24 cr., ou  10 cu 18 p n  20 cr.

Pia a din Sigh oara, 2 August. Gr u curat hectolitru fl. 5.40 p n  fl. 6.20; gr u mestecat fl. 3.80 p n  fl. 4.40; s cara fl. 3.50 p n  fl. 3.70; ov sul fl. 2.20 p n  fl. 2.50; cucuruzul fl. 4.—; fasolea fl. 3.—; crumpenele fl. 2.—; mazerea-chilo 20 cr.; línea 24 cr.; m laiul 10 cr.; lumini de s u chilo 40 cr.; s punul 25 cr.; s u brut 24 cr.; s u de vit  fl. 1.—; unsoare de porc 64 cr.; carnea de vit  36 cr.

Pia a din F g ra , 29 Iulie Gr u frumos hectolitru fl. 4.80 p n  fl. 6.—; gráu mestecat fl. 4.— p n  fl. 4.50; s cara fl. 3.26 p n  fl. 4.—; cucuruzul fl. 3.90 p n  fl. 4.20; ov sul fl. 2.30 p n  fl. 2.40; s m n  de c nep  fl. 7.— p n  fl. 8.—; s m n  de  n fl. — p n  fl. —; fasolea fl. 4.— p n  fl. 4.50; mazerea fl. 6.50 p n  fl. 7.—; línea fl. — p n  fl. —; crumpenele fl. 1.— p n  fl. 1.40; m laiul fl. 7.— p n  fl. 7.50; s u brut 100 chilo fl. 22.— p n  fl. 23.—; unsoarea de porc 65—67, sl nina 60—80; c nep  fl. 30.— p n  35.— Un chilo carne de porc 43 cr.; carne de vit  34 cr.; carne de vi el 26 cr.; carne de mel 24 cr.; ou  6—7 cu 10 cr., chim fl. — p n  fl. —; lumini turnate de său 40 cr. p n  42 cr.

T rgul de r m tori în Steinbruch.  n 1 August n. s'a notat: unguresci b tr ni gri — cr. p n  — cr. unguresci gri, t neri 46.— cr. p n  46. /  cr., de mijloc 46.— cr. p n  46. /  cr., u ori 46. /  cr. p n  47.— cr., marfă  er neasc , grea — cr. p n  — cr., de mijloc 45.— cr. p n  46.— cr., u oar  46.— cr. p n  46. /  cr., rom nesci de Bakony, gri — cr. p n  — cr., transito de mijloc — cr. p n  — cr. transito u ori — cr. p n  — cr., transito s rbesci gri 45.— cr. p n  46.— cr., transito de mijloc 45.— cr. p n  46.— cr., transito u ori 45.— cr. p n  46.— cr., în-gr   ti cu ghindă — cr. p n  — cr. per 4 /o cumpăniți la gară.

Cursul pie ei din Sibiu

din 3 August st. n. 1887.

H�rtie-monetă română	Cump.	8.57	v�nd.	8.60
Lire turcesci	"	11.30	"	11.35
Imperiali	"	10.30	"	10.35
Ruble ruseci	"	1.09	"	1.10

Bursa de Bucure i.

30 Iulie — 4 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5�/o	—	—
Renta română amort. 5�/o	—	—
(Schuldverschreib.)	—	—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6�/o	—	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6�/o	—	—
�mprumutul Municipal 5�/o	—	—
Scrisuri func. rurale 7�/o	—	—
Scrisuri func. rurale 5�/o	—	—
Idem urbane 7�/o	—	—
Idem urbane 5�/o	—	—
Banca Na�. (500 lei vărs. Într.)	—	1016.1012
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vărs.)	—	233 —
Soc. de Asig. Na�. (200 lei vărs.)	—	232.�/�
S. cred. mob. r. (250 lei vărs.)	—	—
Soc. r. de con. (250 lei vărs.)	—	103.102
Oblig. Casei Pensiuilor	—	—
Agio	15.30	15.30
Schimb		
Londra 3 luni	25.28�/�	—
" cek	25.38�/�	—
Paris 3 luni	99.95	—
" cek	100.70	—
Berlin 3 luni	124.20	—
" cek	124.70	—
Viena	200.�/�	—
Agio	15.25	—

Bursa de Budapeșta

din 2 August st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6�/o	—
" " h�rtie " 4�/o	101.—
" " h�rtie " 5�/o	87.45
�mprumutul căilor ferate ung.	150.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.75
Bonuri rurale ung.	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " b�n�t�ne-timi�ene	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.25
" " croato-slavone	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
�mprumut cu premiu ung.	124.—
Losuri pentru regularea Tisei �i Seghedin	123.50
Rentă de h�rtie austriac�	81.40
" " argint austriac�	82.60
" " aur austriac�	112.50
Losurile austr. din 1860	136 —
Ac�iunile băncei austro-ungare	880.—
" " de credit ung.	288.50
" " austr.	292.90
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. �i ec. „Albina“	102.—
Argintul	—
Galbeni �mp�r�tesci	5.90
Napoleon-d'ori	9.92
Mărci 100 imp. germane	61.40
Londra 10 Livres sterlingi	125.10

Bursa de Viena

din 2 August st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6�/o	—
" " h�rtie " 4�/o	101.05
" " h�rtie " 5�/o	87.45
�mprumutul căilor ferate ung.	150.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " b�n�t�ne-timi�ene	104.25
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.50
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.50
�mprumut cu premiu ung.	124.—
Losuri pentru regularea Tisei �i Seghedin	123.50
Rentă de h�rtie austriac�	81.60
" " argint austriac�	82.85
Rentă de aur austriac�	112.70
Losuri austr. din 1860	136.25
Ac�iunile băncei austro-ungare	882.—
" " de credit ung.	287.50
" " austr.	282.80
Argintul	—
Galbeni �mp�r�tesci	5.91
Napoleon-d'ori	9.93
Mărci 100 imp. germane	61.45
Londra 10 Livres sterlingi	125.1

5

Publica iunile „Cancelariei Negru iu“

 n Gherla — Sz.-Ujv r — Transilvania.

[467] 12

„Amicul Familiei.”  iar beletristic  i enciclopedic-literar cu ilustra iuni. Cursul XI. — Apare în 1  i 15  i a luni în numeri c te de 1 / —2 /  coale cu ilustra iuni frumoase;  i publică articoli sociali, poesii, romane, suveniruri de c l totie  . a.; — mai departe tractează cestiumi literare  i  tiin ifice, cu reflexiune la cerin ele vie ii practice; apoi petrece cu aten iune vie a socială a Rom nilor de pretutindenea, precum  i a celorlalte popora iuni din patrie  i străinătate;  i prin umor dulce  i satiră aleasă nisuesce a face c te o oară plăcută familiei strivite de grijile vie ii;  i preste tot nisuesce a  tinde tuturor indivi ilor din familie o petrecere nobilă  i instructivă. — Pre ul de prenum ra iune pe anul întreg e 4 fl., pentru România  i străinătate 10 franci — lei noi, plătibili  i în timbre postale.

„Preotul rom n.” Revistă bisericească, scolastic   i literară. Cursul XIII. — Apare în bro uri lunare c te de 2 / —3 /  coale;  i publică articoli din sfera tuturor  tiin elor teologice  i între acestia mul ime de predice pe Dumineci, sărbători  i diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice  i  tiin ifice-literare. — Pre ul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili  i în bilete de bancă  i în timbre postale.

Poterea amorului. Novell  de Paulina C. Z. Rovinaru. Pre ul 20 cr.

Idealul pierdut. Novell  originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Pre ul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novell  de Paulina C. Z. Rovinaru. Pre ul 15 cr.

F nt na dorului. Novell  populară de Georgiu Simu. Pre ul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novell  de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negru iu. Pre ul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schi   din emigrarea lui Drago . Novell  istorică națională. Pre ul 20 cr.

Numerii 76  i 77. Nar  iune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Pre ul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schi   din sfera educa iunii. După Ernest Legouv  membru al academiei franceze. Pre ul 10 cr.

Herman  i Dorotea după W. de Goethe, trad c iune liberă de Constantin Morariu. Pre ul 50 cr.

Ifigenia  n Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Pre ul 30 cr.

Ifigenia  n Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Pre ul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St.  iulu iu. Pre ul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică  inut  în salele gimnasiului din Fiume prin Vinc niu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Pre ul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese  i arangiate. Pre ul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri  i violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Pre ul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Clo ca cu pu i ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Pre ul 20 cr.

Apologie. Discu iuni filologice  i istorice maghiare privitoare la Români,  nvederite  i rectificate de Dr. Gregoriu Sila i. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr.   nc i. Pre ul 30 cr.

Renascererea limbei rom nesci în vorbire  i scriere  nvederit   i apre iat  de Dr. Grigoriu Sila i. (Op. complet.) Bro ura I, II  i III. Pre ul bro . I, II. c te 40 cr. — Bro ura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante  i

amuzante. Pre ul la toate patru 1 fl., — c te una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante  i amuzante. Pre ul 30 cr

Colect  de re epte din economie, industrie comerțiu  i chemie pentru economi, industria i  i comercian i. Pre ul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Ro iu. Ed. II. Pre ul 30 cr.

 ndreptar teoretic  i practic pentru  nv  am ntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al  nv  torilor  i al altor b rba i de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprim ria „Aurora.” 1885. Pre ul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, să arătăm pruncilor!”  i în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl  i recomandăm sprijinirii publicului român mai ales directorilor  i  nv  torilor ca celor în prima linie interesa i.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Pre ul 30 cr.

Manual de gramatica limbei rom ne pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin  naltul minister de culte

 i instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Pre ul 30 cr.

Nu mă uita. Colec iune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii  . a. Pre ul 50 cr.

Cele mai ieftine c r i de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni  i c nt ri bisericesci foarte frumos ilustrată. Pre ul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în p nz  60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. C rticic  de rugăciuni  i c nt ri bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe sexele. Cu aprobarea juridic iunii sup. bisericesci. Pre ul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în p nz  26 cr.

C rticic  de rugăciuni  i c nt ri pentru pruncii scolari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Pre ul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea S nteii Vergure Maria a Născătoarei de D- eu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Pre ul unui exemplar sp dat franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se cumpără ACT ILE TUTUROR institutelor de credit  i economii  i se schimbă cupoanele acelor  cu trei luni înainte de scaden a lor.